

BusinessHalacha.com

a Project of Machon L'Choshen Mishpat

מכון לחושן משפט

Providing Awareness, Education and Service in all areas of Business Halacha.

אונאה

WEEK SIX

בבא מציעא נו. מהמשנה עד נז. "ר' יונה"

שו"ע רכ"ז ס' כ"ט

פתחי תשובה כ"ט

שו"ע רכ"ז ל"ב-ל"ו

סמ"ע נ"ט

(Please note that the Pischei Tshuva and the SMA are printed again on the last page as they are very small on the pages of the Shulchan Aruch)

This week's learning is sponsored
לעלוי נשמת לוי בן דוד שלמה ע"ה

THE
NIGHT SEDER
BAIS MEDRASH
TAILORED TO FIT YOUR SCHEDULE AND YOUR NEEDS

(א) תוספתא דרמא פ"ג (הש"י) (ב) דמאי פרק ה (משנה ג, א) יצמות פט: קדושין מז: גגא חרמא פד: קמא. חמורה ה, (ד) דמאי פרק ה (משנה ג, א) (ה) חמורה כז, לקמן (ז, ג), (ו) נשטות מז: (ז) ע"י תוס' ב"ב כז, ד"ה וכלתב וסם סא: ד"ה ש"מ, (ח) ע"י תוס' לקמן (ז, ג), (ט) נאכר פגנהדקין קיב: (י) לעיל ג, ג, (כ) ב"ק סב:, (ל) דמאי פ"ג מ"א ע"ש בר"ש, (מ) ונע"י הטעם מוס' קדושין מז: ד"ה אס איתן.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מפני וכו' ולא אמרו, י"ב ע' פ"ה ה"ט פ"ג דמעשר שני משנה ו דמא טעם זה ענין טעם וכתב טעם אחר על זה שאינו טעם היפה כו' ע"כ:

תורה אור השלם (א) ולא תשאו עליו חטא פהריקם את חלבו מנפנו ואת קדשי בני ישראל לא תחללו ולא תמיתו: (ב) (מכבד יח, כז) (ב) הובל לאכל בשעריך מעשר דגנך ותרשק ותרצה ובכרת קדשך וראגך וכל גידך אשר תרד ונתבטח ותרופת ידך: (דברים יב, יז)

הגהות וצינונים

[א] "אותה" ליתא ברש"י ובכתי"י, וכמו במשנה במע"ש: [ב] בכמה ראשונים אין בהן א"א תשלומי, וכ"ה בירושלמי ובמשניות דפר"ר וכת"י, וכ"ה לקמן זו ע"כ: [ג] "וכיון דאמר כסף על נחושת מדוחק כסף שלא מדוחק לא"י ליתא בכתי"י: [ד] כתי"י ודרבו"ס [ה] נדביל שאין (באה"מ): [ו] הדיא (באה"מ): [ז] נדביל בעבדים (ב"ש): [ח] כתי"י ונמרי: לא שייך (בנמרי נוסף ד' ויה) דאין מרת נחשונה ארבעה וחמשה תולדות אלא בשור ושה בלבד: [ט] בכתי"י נוסף ט"ז: י' כתי"י והכל מאד אחד ועושה וכו':

מפני שאמרו. כלומר לפיכך הזקיקוהו לכל אלה לחללו חמילה במעות וחזר ומחלל המעות ולא אמרו (ב) שיטול היפה שצנן ויאמר אס וז של מעשר הרי טוב ואס וז של חולין הרי של מעשר מחולל

על וז מפני שאמרו מחללין כסף על כסף לאו דרך חילול הוא ואפי' מדוחק נמי לא וכיון דאף כסף על נחושת לא הסירו אלא צדוקת הלך לא שיקיים כן שמיין מעשר הוא ועוד שהפרטות מחלדות: קתני מיהא. גבי מעשר ודאי מדוחק אין שלא מדוחק לא וכיון דאמר כסף על נחושת מדוחק אין שלא מדוחק לא^א וגבי דמאי תנא מחללין אלמא להכי מאיר לא עשו זו חיווק: מחמיר הוא באביהו. של מעשר שני של דמאי ומתני' באכילה קאי: אי התירו לַמבור דמאי. לא הסירו להכר הלוקח דמאי שימכרו לאחרים עד שיעשר: אלא לַסיוון בלבד. סיוון חזר לא להרכיבו לעשר אלא מוכרו כשהוא דמאי והלוקחו ממנו יפריש מעשרותיו שהכל יודעין שהסיוון ממנה עמי הארץ לוקח שהסיוון מן המשפיעין למכור צמדה גסה הוא דרכו^א לקנות פירות מרובין ומוכרן לטעוניה: ובע"ה הלוקח מעט הארץ: בין כך ובין כך. צין שגא לחזור ולמכור צמדה גסה לטעוניה כסיוון צין שגא לחזור ולמכור צמדה דקה כטעוניה צמנות פרוטה פרוטה נריך לעשר קודם שימכור לפי שהלוקח ממנו סבור שהן מפירות ארצו וכיון שהוא חזר ממחוקין אורו צמזקת שעשר ואין מפרשינן: וחכמים אומרים אחד סיוון ואחד בצל הבית. שגא למכור צמדה גסה כדך המשפיעין וכדך הסיטונות מוכר ושוכל לחזירו שחזק כל המוכרים ונחמין צמדה גסה צמזקת שלא עישרו דמאי הס והלוקח מהס מעשר ואוכל ונמסכת דמאי (פ"ג מ"ה) מפרש איוו מדה גסה צינש שלשה קצין צלה שזה דינר: מן הנחתום. עס הארץ: מעשר דמאי מן החמדה כו'. ואפילו מן דפוסין הרצה אין^א הככרות דומות זו לזו וי"ל שנתתם הזה לקח ככרות של דפוס זה מאש אחד וככרות של דפוס זה מאש אחר ועמי הארץ יש מהס שמעשרין ויש מהן שאין מעשרין ושמא זה לא עישר וזה עישר והמפרש מזה על זה מפרש מן החיוב על הפטור ואין שם מעשר חל עליו ונתן טבל

לכהן או מן הפטור על החיוב ואין שם מעשר חל עליו ונמנא שאין שנגדו מתוקן על חיישין דמאי להכי ותליין למימר מהד גבירא ופי' ואי עשו חיווק כשל תורה שגלמא מן הלוונת על החמה אפי' שהחמה יפה מן הלוונת לא חיישין כדכרי אילעאי:

^א אלא מן דפוסים הרצה נחוש דלמא מפרש מן הפטור כו': ^ב קשיא לא גרסינן דכתי' תרזי קא מתרן: אמר אב"י ר' אלעזר דקשיא ליה. וכי עשו חיווק כו' שפיר קשיא ליה: ושמוא"ל דשני. הא מני ר"מ היא ואיימי רביה מן המציא גט': א"א שפיר שני ליה. כדמפרש ואולי: דקשיא ליה לרבי אלעזר. וכי עשו חיווק צמזמנת מעשר של דמאי שהיא קלה שאפילו תרומה ודאית איהא אלא צמיתה צדי שמים זר האוכלה: ומשני ליה שמוא"ל. שעשו חיווק לצדיהם צאשת איש שאסור תורה שזה מיתה צדי אדם והיא חמורה: ורב ששת. לדאיתיה לשמואל מחילול שלא עשו זו חיווק בחילול של דמאי: א"א שפיר אותביה. דהא חילול כי לא עבד ליה שפיר לאו צלמא הוא דלא חוכל לאכול וגו': ולימאי דאיתיה רב ששת רב יוסף שפיר שני ליה. דלע"פ שמיקל ר"מ בצדינו כו' פלאר. הוא לענין ככרות כסיוון לענין תצוה לוקח ככרות הרצה ומוכר לטעוניה ולנחתומיה: מעשר מוב"ל דפוס ודפוס. אלמא חייש דלמא אחי לאפרושי מן החיוב על הפטור: אלא מאי אית לך לַמימר. מאי שגא דחייש על הפלטור משום דמתרי תלתא זצין: נחתום נמי. דלא חייש ליה ר"מ לא תקשי לך דקסבר נחתום מתוך שאינו לוקח הרצה צידת תלין למימר מהד גבירא זצין ויש אדם אחד עושה ככרות צדפוסין תלוקין: ^א מתני' א"ו דברים שאין להם אונאה. צממלא מפרש טעמא: והשאלות. המוכר שטרות לגבות חוב שצרכו ויטלנו לעלמו: וההקדשות. גובר המוכר הקדש אם המוכר שגבל זו מוס: ודאי תשלומי ארבעה וחמשה. אס טעב או מכר ומשום הקדשות אכזרין למיתניה דלילו עבדים^א ושטרות וקרקעות לא שייך למימר דלילו^א תשלומי ארבעה וחמשה אינה נהגת אלא בשור ושה בלבד^ב: אינו נשבע. שלא פשע שלא הזקיקהו תורה ליצטע עליהן: אינו מוש"ם. אס נגנזו ממנו:

הזהב פרק רביעי בבא מציעא

נו.

התירו לַמבור דמאי אלא לַסיוון בלבד. וא"ת דצפרק הספינה (צ"צ דף פח. ושס) אמרינן הלוקח ירק מן השוק כו' גמר בלז לקנות קנה ונחמייב צמזעשר ואי אפשר להחזירו אלא א"כ יעשר אלמא אין מוכרין דמאי לעס הארץ וי"ל דהכא איירי למכור לחזר ותו וי"ל כמו שהחירו להאכיל לעניים ולאכסנאס דמאי^א כך החירו למכור לסיוון ולצעל הצית כשמוכרה צמדה גסה:

הלוקח מן הנחתום. הכי איתא מתני' דדמאי פ"ה הלוקח מן הנחתום מעשר מן החמה על הלוונת ומן הלוונת על החמה ואפי' מדפוסים הרצה דכרי ר"מ רבי יהודה אוסר שאני אומר חטים של אמש היו משל אחד ושל היום משל אחר הלוקח מן הפלטור מעשר מן כל דפוס ודפוס דכרי רבי מאיר רבי יהודה אומר מאחד על הכל והשתא קשה מאי קאמר צלמא מן הלוונת כו' אלא מדפוסים הרצה אמאי אדרבה מן הלוונת על החמה קשה טפי דמיקל מרבי יהודה דכרי יהודה אוסר אצל מדפוסים הרצה לא פליג דקתני שאני אומר חטים של אמש היו משל אחר משמע דלא פליג אלא לוונת ועוד דאפילו צפלטור דאסר ר' מאיר שרי ר' יהודה מאחד על הכל כ"ש צנחתום וי"ל דה"פ דמתמיחין הלוקח מן הנחתום מעשר מן החמה על הלוונת אפילו הן החמה והלוונת מדפוסים הרצה דכרי ר"מ ר' יהודה אוסר צלוונת על החמה היכא שהס מדפוסים הרצה שאני אומר של אמש דהיינו הלוין משל אחר כיון דליכא נמי דפוס משונה משל היום והשתא פריך שפיר צלמא זנון וחמה מדפוס אחד כדכרי אילעאי דשרי דציעבד צודאי ולכן צדמאי מעשר אף לנחתילה אלא כשהחמה ולוונת צדפוסים הרצה אמאי שרי האל רבי יהודה אוסר שס אלמא רבי מאיר מיקל טפי מרבנן ורבינא ידע שפיר דאסר ר"מ צפלטור משום דמתרי ותל"ז צצין אלא דמ"מ פריך מכח דמיקל ר' מאיר^א מרבנן ואפי' משני דלאו צבולא ותומרל תלי טעמא דר"מ אלא צגבילות ומהגב נחתום מהד גבירא זצין ולוקח פעמים צ' מיני תצוהות והכל דאחד^א ועושה אותם צשני דפוסין כדי לידע איוו מתצוהא רעה ואיוו מטובה ורבי יהודה סבר כיון שהיא חמה ולוונת

וגם הדפוסים משונים מוכח מילתא דמשני צני אדם לקח אצל צשינו של דפוסים לחוד אפי' צפלטור לא חייש רבי יהודה: **נשיאות חטא למה.** ואס תאמר דלמא נשיאות חטא משום דאוכלו צלה דהפרשה אחרת וי"ל דמשמע קרא דההפרשה גרידא היא נשיאות חטא^א: ולא

קשיא לא גרסינן דכתי' תרזי קא מתרן: אמר אב"י ר' אלעזר דקשיא ליה. וכי עשו חיווק כו' שפיר קשיא ליה: ושמוא"ל דשני. הא מני ר"מ היא ואיימי רביה מן המציא גט': א"א שפיר שני ליה. כדמפרש ואולי: דקשיא ליה לרבי אלעזר. וכי עשו חיווק צמזמנת מעשר של דמאי שהיא קלה שאפילו תרומה ודאית איהא אלא צמיתה צדי שמים זר האוכלה: ומשני ליה שמוא"ל. שעשו חיווק לצדיהם צאשת איש שאסור תורה שזה מיתה צדי אדם והיא חמורה: ורב ששת. לדאיתיה לשמואל מחילול שלא עשו זו חיווק בחילול של דמאי: א"א שפיר אותביה. דהא חילול כי לא עבד ליה שפיר לאו צלמא הוא דלא חוכל לאכול וגו': ולימאי דאיתיה רב ששת רב יוסף שפיר שני ליה. דלע"פ שמיקל ר"מ בצדינו כו' פלאר. הוא לענין ככרות כסיוון לענין תצוה לוקח ככרות הרצה ומוכר לטעוניה ולנחתומיה: מעשר מוב"ל דפוס ודפוס. אלמא חייש דלמא אחי לאפרושי מן החיוב על הפטור: אלא מאי אית לך לַמימר. מאי שגא דחייש על הפלטור משום דמתרי תלתא זצין: נחתום נמי. דלא חייש ליה ר"מ לא תקשי לך דקסבר נחתום מתוך שאינו לוקח הרצה צידת תלין למימר מהד גבירא זצין ויש אדם אחד עושה ככרות צדפוסין תלוקין: ^א מתני' א"ו דברים שאין להם אונאה. צממלא מפרש טעמא: והשאלות. המוכר שטרות לגבות חוב שצרכו ויטלנו לעלמו: וההקדשות. גובר המוכר הקדש אם המוכר שגבל זו מוס: ודאי תשלומי ארבעה וחמשה. אס טעב או מכר ומשום הקדשות אכזרין למיתניה דלילו עבדים^א ושטרות וקרקעות לא שייך למימר דלילו^א תשלומי ארבעה וחמשה אינה נהגת אלא בשור ושה בלבד^ב: אינו נשבע. שלא פשע שלא הזקיקהו תורה ליצטע עליהן: אינו מוש"ם. אס נגנזו ממנו:

קדשים

עין משפט

גר מצוה

קמא א מ"י פ"ד מהל' מעשר שני ה' ו קמג עשן ה' קמב ב מ"י פ"א מהל' מעשר הלכה ה: קג ג מ"י פ"ד מהל' מעשר הלכה ה ופ"ו מהל' גבורים ה' א: קנא ד מ"י פ"ה מהל' תרומות מהל' ג טור י"ד ס"י שאל: קגב ה מ"י פ"ד מהל' מעשר הלכה ו: קגד ו מ"י פ"ג מהל' מכירה ה' ו סמג לאון קע טו"ע ח"מ ס"י רכז סעף טז: קגז ו מ"י פ"ג מהל' גביה ה' א סמג צ טו"מ ס"י שר סמג עשן שאל: קגה ח מ"י פ"ג מהל' שרידות הלכה א סמג עשן פט טו"ע ח"מ ס"י סו סעף לט וסעף מ ופי' לה סעף א ופי' שאל סעף א:

ליקוטי רש"י

והא תשאו עליו חטא. הא אס תרימו את הרעה שני משאו חטא אס איוו קדוש נשיאות חטא למה תרימו מן הרע משאו עליו חטא שלא עשית מצוה מן המצוות (רשב"ם ב"ב [קידושין כו, א]. הא אס תרימו מן הרע משאו עליו חטא שלא עשית מצוה מן המצוות (רשב"ם ב"ב [קידושין כו, א]. אס תרימו חלטו כלומר מן היפה הא אס תרימו מן הרע שגאחו חטא המין תשאו חטא צהרומה תקדש כמו שהיא רע ואין תקנה להחליפה ולא לחזור ולתרום. נשיאות חטא צמדה. הא לא עבד ולא מידי ויחזור ויתרום מן היפה [רשב"ם ב"ב פד:].

באר הגולה

[illegible]

36. יוני וצפורה חזק חזק רחל יוני

[illegible]

ז: (נב) וכתמנא נב-נב ויתמר לו נב-נב

[illegible]

נח ב' רי"ט ח' המוכר כ"י ועד כ"ט

נח ב' רי"ח חף סמוכר כו' ועד כח
ועד כח כו' וכירושלמי רמב"ם
מכ ב' ר"ס ס"ג ובב"ק י"ד ב' ר"ס ל"ג
בב"מ ל"ג כ"ב ותוס' בקרושין במספיק

לונאס צירימו קיימט . אך אס ציר פט

[illegible]

פּענל : וברג"ה שם בתפ"ה
הבשירות נקרא בשכר אפי"פ שפי
לפי"ו הי' נראה שזה האופן שום
דפוס בנ"ש כיון שלא היה לו
לזאנע נראין דברי הרשב"ץ נכונים
והשאלה

דודאי דברי הטור בסי' ש"ו
שכר אם שמרו כראוי נוטל
ואפי' בפגמים ובטעות דאין
ומזוהם דלא הנטיח שכר אלא

טעם אחר: סעיף ל"ב (גו) נז' כך שבידורת כו'. דשכירות ליומא ממכר הוא: (גו) נז' בדינר דשנה. המחבר אזיל לטעמו דפסק לעיל
אפילו שזה אלף בדינר אין זו אונאה, אבל ליש אומרים הנ"ל [שם] דוקא עד פלגא, וכ"כ הטור [סעיף מ"ג] בהדיא: סעיף ל"ג (נחז) נז'
את חבירו. פירוש, ששכרו על עבודתו יום יום, דהוא כפועל גמור [וכ"כ הטור [סעיף מ"ה] ז"ל, השוכר את הפועל], ודין עבד יש לו,
דיכול לחזור בו אפילו בחצי יום וכמ"ש לקמן בסמ"ע של"ג [סעיף ג'], מ"מ כל שלא חזר בו דין עבד יש לו, אבל קבלן דגומר המלאכה דשוכרה
לנורכה אימת שיראה, אין לו דין עבד, וכמ"ש הטור [סעיף מ"ז] והמחבר בסמוך סעיף ל"ו:

ס"ח
ס"ח

כתחי וזקנה

שלישי זה: סעיף כ"ט כא. העבדים והשטרות והקרקעות. כתב הסמ"ע
סעיף קטן נ"א וז"ל, ודע דמהרש"ל ז"ל כתב דאף דאיתמעטו הני מדין
אונאה, מ"מ לא גרעי מאונאת דברים וגניבת דעת, ובכלל לא תונו איש
את אחיו הן וכמו שיתבאר ריש סימן רכ"ח, אם לא שהמוכר בעצמו לא
ידע מאונאתו, עכ"ל. ולכאורה מ"ש ובכלל לא תונו איש את אחיו הן,
הוא ט"ס, וצ"ל ובכלל לא תונו איש את עמיתו הן, דקרא זה ויקרא כ"ה
[ז'] הוא באונאת דברים כדאיתא בפרק הזהב נ"ח ע"ב. גם צ"ע למה
לא הזכיר דברי הרמב"ן [בפירוש החומש שם ט"ו] הביאו הרא"ה בספר
החינוך סי' של"ז דס"ל דעובר באותו הלאו עצמו דאונאת ממון, ולא
כב. והשטרות. עיין בקצוה"ח לעיל סימן קכ"ו סק"ט שכתב דבר חדש, הא
דאין אונאה לשטרות, היינו דוקא במוכר שט"ח בכתיבה ומסירה, דכיון דהשטרות אין גופן ממון אימעטו מדין אונאה מכלל ופרט, מה הפרט
מפורש דבר שגופו ממון, אבל מוכר חובות בע"פ ע"י מעמד שלשתן יש להם אונאה, דחובות גופיה הוי גופן ממון, ואע"ג דאין יכול להקדישן,
היינו מטעם אחר משום דבר שאינו ברשותו, אבל גופו ממון הוי, ע"ש. ועיין בספר דברי חיים דיני הלואה סי' ל"ו שכתב עליו, ולדעתי צ"ע הא
דבעי הש"ס ב"מ דף נ"ו [ע"ב] בשטרות טעם משום דאין גופן ממון, הוא משום דהוי דבר המטלטל ונקנה מיד ליד, לכך בעי הטעם דאין גופו
ממון, אבל במלוה ע"פ, בלא"ה לית ביה דין אונאה (דנמעט) מיד עמיתך דבר הנקנה מיד ליד, ולא עדיף מקרקע דיצאו קרקעות שאינן
מטלטלים, עכ"ל. ועיין בספר חוות דעת ליו"ד סימן קצ"ג סק"א, על מ"ש בשו"ע שם [סעיף א'] בדבר שאין לו שער ידוע ואין שומתו ידועה,

באר היטב

ל"א. יתר. חמיה, הא הרא"ש והטור כתבו שם ר"מ דדוקא עד פלגא ליש ציה א'
וצפלגא גופיה יש זו אונאה, והוכיחו כן מהירושלמי, ואף שנתוס' צ"ק וצ"מ
הס' שם ר"מ כלשון הרמ"א, צ"ל דלאו דוקא קאמרי, ולא אמו אלא לאפוקי
חמיה דלית זהו דין אונאה כלל וכדעת הר"ף והרמב"ם, וא"כ לא הו"ל להו
לכתוב כן אלא כאשר פירשו הרא"ש והטור דברי ר"מ, עכ"ל הסמ"ע [סק"נ]. וי
[סק"י] כתב דנ"ל דדוקא קאמרי הסוס, וכך משמע להדיא מדבריהם צ"ק
וצקדושין דף מ"ז ע"ב כו' ע"ש, ומסיק ח"ל, ומ"מ לענין דינא העלמי צקוף
ס"ו דהעיקר כהר"ף וסיעמו, ועיין בתשובת רשד"ס סי' נ"ח דף נ"ג ע"ד [סי' ט
כתב דהוי ספיא דדינא וע"ש, ובתשובת נן לז [ח"א] כלל כ' סי' ק"מ ונת
מהר"ט [ח"א] סוף סי' נ"ג ובתשובת ראנ"ס סי' ס"ט, עכ"ל:

פתחי תשובה

מותר למוכרו ביוקר לפרוע לזמן פלוני, וכתב החוות דעת וז"ל, ונראה
דאין דין אונאה בזה אפילו אם יש שיעור אונאה אחר שומת החפץ
והאגר נטר, והטעם, דהא צריכין לישום ג"כ החוב כמה הוא שוה כפי
מה שהוא כו', ובמוכר שט"ח אין בו דין אונאה כמבואר בחור"מ כו',
עכ"ל. מזה משמע דס"ל ג"כ בפשיטות דגם מוכר חוב בע"פ אין בו דין
אונאה מדלא מפליג בזה. אולם עיקר דינו של החוות דעת הנ"ל צ"ע
מדברי השיטה מקובצת פרק איזהו נשך דף ס"ה [ע"א] בד"ה לרבינו
הגדול וצ"ל בתשובה כו' [וכתב הרמ"ך], ע"ש היטב: כג. וההקדשות.
עיין סמ"ע [סקמ"ט] דהקדש עניים ולבית הכנסת דינו כחולין, ע"ש. ועיין
בתשובת שבות יעקב ח"א סוף סי' קס"ו הביא בשם תשובת באר עשק
סי' ג' שכתב על נידון ידידה, גם לא מצי למיטען אונאה, דאלו דברים
שאינן להם אונאה וחד מינייהו הוא הקדשות, ומפיק לה [בב"מ נ"ו ע"ב] מקרא [ויקרא כ"ה י"ד] דכי תמכרו ממכר לעמיתך כו' [א' תנו איש את אחיו],
של הקדש, ה"נ איש את אחיו ולא של קהל כו'. והוא ז"ל השיג עליו וכתב, נשתקע ולא נאמר כלל דבר חדש שלא נשמע מעולם, ואד
מטוניה, מדאיתמעט בש"ס הקדשות *מעמיתך, מכלל דהדיוט אף בשל רבים איכא אונאה. ועוד, דהא הרא"ש וסיעתו השמיטו הא דהקדשות מ'
דבזה"ז ליכא הקדש אלא לעניים ולבית הכנסת דיש לו דין חולין, ואיכא דין אונאה אף דברים ניהו. ועוד, דא"כ גם בעושק דכתיב [שם י"ג]
תעשוק את רעך ולא תגזול, ג"כ נדרוש הכי כו', ע"ש. ומ"מ נלע"ד לכאורה דאם אינם של רבים, אפילו הן שותפים אינו חייב להחזיר עד שו
אונאה פרוטה לכל אחד ואחד, עיין לעיל סעיף ה', ועיין לקמן סימן רס"ב סעיף ב' דאיתא שם אפילו אבידה ששוה הרבה, אם היא של שות
הרבה שאינו מגיע לכל אחד שוה פרוטה, אינו חייב להחזירה. מיהו למ"ש בלבוש שם הטעם דאע"ג דומצאתה [דברים כ"ב ג'] איכא, אשר ת:
[דברים שם] לכל אחד ליכא, ע"ש, אין ראייה משם, וצ"ע: כו. יתר מפלגא. עיין באר היטב [סקל"ט]. ועיין בספר שער המלך פ"ג מהלכות מכ

בשכר
מרעה
והדצי
מאחרי
והוא
סמ"ע סקמ"ט
ומש"ש על
הגליון

חידושי רעק"א

סמ"ע ס"ק נ"י. צ"ל דלאו דוקא. נ"ב, וכ"כ במהרש"ל [חכמת שלמה בי"ט נ"ז ע"א על חוס'
אמר ר"ן]:

אמרי ברוך

סמ"ע סק"ג. יותר מפלגא. חמיה כו'. נ"ב, זה יענין נתוס' יו"ט פ"א מכתובות משנה ה'
[ד"ה שוה]: ש"ך סק"ז. וה"נ איתא בירושלמי עד פלגא. נ"ב, צנאר היטב [סקל"ז] כתב
בזה"ל, וכתב בספר בני חיי(א) ח"ל, והנכון דזה אינו אלא דוקא צאונת דמיס, אבל

סמ"ע ס"ק נ"י. צ"ל דלאו דוקא. נ"ב, וכ"כ במהרש"ל [חכמת שלמה בי"ט נ"ז ע"א על חוס'
אמר ר"ן]:

סמ"ע סק"ג. יותר מפלגא. חמיה כו'. נ"ב, זה יענין נתוס' יו"ט פ"א מכתובות משנה ה'
[ד"ה שוה]: ש"ך סק"ז. וה"נ איתא בירושלמי עד פלגא. נ"ב, צנאר היטב [סקל"ז] כתב
בזה"ל, וכתב בספר בני חיי(א) ח"ל, והנכון דזה אינו אלא דוקא צאונת דמיס, אבל